

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
KUVENDI

LIGJ

Nr. ____, datë _____

PËR AKADEMINË E SHKENCAVE TË REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

Në mbështetje të neneve 78 dhe 83 pika 1 të Kushtetutës, me propozim të Këshillit të Ministrave,

KUVENDI I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË VENDOSI:

Kreu I

Dispozita të përgjithshme

Neni 1

Qëllimi

Qëllimi i këtij ligji është përcaktimi i bazave juridike për organizimin dhe funksionimin e Akademisë së Shkencave të Republikës së Shqipërisë (më tej: Akademia).

Neni 2

Objekti

Objekt i këtij ligji janë: Akademia, organet e saj përbërëse e ato që veprojnë pranë saj, si dhe marrëdhëniet e Akademisë me institucionet e tjera të kërkimit shkencor dhe të politikave të zhvillimit të tij.

Neni 3

Akademia

1. Akademia është institucioni publik më i lartë që përfaqëson e mbart vlerat më të mira të shkencës, të kërkimit shkencor, të krijimtarisë dhe të debatit e bashkëveprimit të mendimit shkencor në vend, përmes një bashkësie të zgjedhur shkencëtarësh e krijuesish.
2. Akademia është institucion autonom në fushën e kërkimit, që e mbështet veprimtarinë e saj në prova shkencore dhe në dobi të vendit.
3. Akademia, si person juridik, është trupa e shkencëtarëve dhe e kërkuesve, që në këtë ligj do të quhet Asamble.
4. Selia e Akademisë është në Tiranë. Ajo ka logon dhe simbolet e saj.

Neni 4 **Përbërja e Akademisë**

Akademia si institucion përfshin organet e saj drejtuese: Asamblenë, Kryetarin, Kryesinë; strukturat e ngritura në përbërje a pranë saj: seksione, komisione e njësi të kërkim-studimit, Akademinë e të Rinjve, bibliotekën, entin botues, si dhe një administratë ndihmëse.

Neni 5 **Roli dhe funksionet kryesore të Akademisë**

1. Të pranojë si anëtarë në radhët e saj dijetarë, krijues e kërkues të shquar në fushën e shkencës e të kulturës, të cilët përmbushin standarde të larta në lidhje me personalitetin, punën dhe reputacionin në shkencë e kulturë.
2. Të kontribuojë e të promovojë arritjet e kërkimit shkencor dhe të propozojë fusha të reja kërkimore e studimore në përputhje me përparësitë e nevojat e zhvillimit të vendit.
3. Të organizojë konkurse kombëtare e ndërkombëtare e të japë çmime, me qëllim promovimin e shkencës dhe të kërkimit shkencor.
4. Të këshillojë e të ndihmojë me rekomandime, ekspertiza e opinionca qeverinë e institucione qendrore për aspekte të rëndësishme të kërkimit shkencor, të formimit të specialistëve të lartë e të planifikimit të projekteve të së ardhmes.
5. Të kontribuojë në përgatitjen e promovimin e shkencëtarëve të rinj.
6. Të nxisë e të udhëheqë krijimin e njërive të veçanta të kërkimit, si dhe të hartimit të strategjive të zhvillimit të shkencës e të kërkimit shkencor.
7. Të botojë organe periodike dhe vepra të tjera me nivel të lartë ndikimi shkencor.
8. Të bashkëpunojë me institucionet e vendit me kapacitet kërkimi, si institucionet e arsimit të lartë, institutet dhe qendrat e kërkimit, me qëllim koordinimin e kërkimit shkencor dhe përgatitjen e kërkuesve të rinj.
9. Të bashkëpunojë me institucionet analoge jashtë vendit për promovimin e arritjeve e për tërheqjen e projekteve të përbashkëta, për diplomacinë shkencore dhe për të përfaqësuar në shkallë ndërkombëtare komunitetin shkencor shqiptar.
10. Të organizojë kongrese, konferenca e simpoziume shkencore në shkallë kombëtare e ndërkombëtare.
11. Ruan, dokumenton dhe përcjell trashëgiminë akademike, përmes botimeve përmbledhëse të veprave të figurave më të spikatura, zhvillimit të aktiviteteve, ekspozitave dhe ngritjes së muzeve akademike, konform legjislacionit përkatës.

Kreu II **Përbërja e detyrat e Asamblesë**

Neni 6 **Asambleja**

1. Asambleja përbëhet nga akademikët dhe akademikët e asociuar, që përmbledhtas do të quhen **anëtarë të Asamblesë**. Numri i akademikëve është deri në 30, ndërsa numri i akademikëve të asociuar është deri në 10.

2. Anëtarët zgjidhen nga Asambleja ndër mbajtësit e titullit "profesor", që kanë një kontribut të veçantë me një ndikim të gjithëpranuar në fushën përkatëse, në bazë të kandidaturave të përzgjedhura nëpërmjet procedurave e kriterëve të përcaktuara në një akt të veçantë, pjesë e Statutit të Akademisë. Në raste të veçanta, anëtarë zgjidhen personalitete me kontribut të spikatur me jehonë kombëtare e më gjerë nga fusha e krijimtarisë artistike dhe e kulturës. Si rregull, akademikët zgjidhen nga radhët e akademikëve të asociuar. Në rast kandidimi të drejtpërdrejtë kërkohet votimi me 2/3 i Asamblesë.
3. Asambleja zgjedh edhe anëtarë të jashtëm ndër personat me shtetësi a origjinë shqiptare me banim jashtë vendit, figura të shkencës e të kulturës, si dhe anëtarë nderi ndër figurat e shkencës e të kulturës që janë shtetas joshqiptarë me banim jashtë vendit, të cilët me punimet e tyre kanë ndikuar në ecurinë e mendimit e të zbatimit të shkencës në Shqipëri a në promovimin e të vërtetave e të vlerave të origjinës, gjuhës e kulturës shqiptare. Numri i anëtarëve të jashtëm është deri në 10, ai i anëtarëve të nderit deri në 15. Personat me origjinë shqiptare që janë anëtarë me të drejta të plota të një akademie pjesëtare të ALLEA-s, fitojnë drejtpërdrejt statusin e anëtarit të jashtëm të Akademisë së Shkencave të Shqipërisë, gjë që formalizohet nga një mbledhje ceremoniale e Asamblesë. Këta të fundit nuk përfshihen në llogaritjen e kufirit maksimal të sipërcituar.
5. Anëtarët e Asamblesë që mbushin moshën 75 vjeç, marrin statusin e anëtarit "emeritus". Ata nuk përfshihen në llogaritjen e kufizimeve të pikës 1 të këtij neni.
4. Personat e zgjedhur sipas këtij neni, përmbledhtas quhen "anëtarë të Akademisë".

Neni 7

Detyrat e Asamblesë

1. Zgjedh anëtarët e Akademisë;
2. Zgjedh Kryesinë (Kryetarin, nënkryetarin, sekretarin, drejtuesit e seksioneve);
3. Miraton projektbuxhetin vjetor;
4. Miraton raportin e punës së Akademisë për vitin përmyllës;
5. Miraton programin e punës për vitin pasardhës, si edhe programet afatgjata e strategjitë e zhvillimit;
6. Miraton Statutin e ndryshimet në të me 2/3 e votave;
7. Miraton a ratifikon projektligjin për shtesa e ndryshime në ligjin për Akademinë e Shkencave, si dhe marrëveshjet që nënshkruan Akademia me të tretët, sipas përcaktimeve në Statut;
8. Përcakton llojet e çmimeve e kriteret e dhënies së tyre;
9. Përcakton prioritetet afatmesme dhe afatgjata të Akademisë;
10. Miraton a ratifikon aderimin e Akademisë në organizata a bashkime ndërkombëtare të natyrës shkencore.
11. Asambleja kryen edhe çdo detyrë të ngarkuar me Statut.

Neni 8

Mbledhjet e Asamblesë

1. Asambleja mblidhet si rregull dy herë në vit.
2. Zgjedhjet për anëtarët e rinj të Kryesisë zhvillohen gjithnjë në fund të vitit, përveç rasteve të mbetjes së vendeve të lira në organet drejtuese, sipas përcaktimeve në Statut.
3. Asambleja çdo vit zhvillon një mbledhje të zgjeruar të saj për miratimin e projektbuxhetit, programit e raportit vjetor.

4. Mbledhjet quhen të rregullta kur në to merr pjesë mbi 1/2 e anëtarëve të Asamblesë.
5. Vendimet merren me shumicë të thjeshtë, me praninë e mbi 1/2 e anëtarëve, përveç rasteve të parashikuara në këtë ligj e në Statut.
6. Zgjedhjet për personat që ushtrojnë kompetencat e parashikuara në pikat 1 dhe 2 të nenit 7 të këtij ligji, bëhen me votim të fshehtë dhe me shumicë absolute të të gjithë anëtarëve.
7. Mospjesëmarrja e anëtarëve emeritus nuk cenon arritjen e kuorumit a në përcaktimin e shumicave të cilësuar.

Neni 9

Të drejtat dhe detyrat e anëtarëve të Asamblesë

1. Të zgjedhin e të zgjidhen në organet drejtuese e në strukturat në përbërje e pranë Akademisë.
2. Të marrin pjesë aktive në mbledhjet e Asamblesë, të seksioneve e të komisioneve.
3. Të luajnë rol aktiv në stimulimin e promovimin e shkencës e të kërkimit shkencor në institucionet ku punojnë a në fushën përkatëse.
4. Të zbatojnë detyrat e marra nga Asambleja, Kryesia, Kryetari, kryetarët e seksioneve a komisioni përkatës.
5. Të marrin pjesë aktive në kongreset, konferencat e veprimtaritë zyrtare të Akademisë e të organeve të saj.
6. Të kërkojnë e të marrin informacion për punën shkencore, planet e programet e përgatitura nga institucionet e arsimit të lartë dhe nga institucionet kërkimore për fushën që mbulojnë.
7. Të japin ekspertizë e këshillime për institucionet shtetërore e ato publike të shkencës e të arsimit.
8. Të marrin pjesë në senatet akademike e në këshillat e profesorëve të institucioneve publike të arsimit të lartë a në institute ku ushtrojnë veprimtarinë e tyre, a e kanë ushtruar për një kohë të gjatë në një prej tyre si anëtarë *ex officio*.
9. Të marrin pjesë në njësitë a grupet e punës për studimin, hartimin a kërkimin në fusha të caktuara.
10. Anëtarët emeritus çlirohen nga detyrimet e pikës së dytë dhe nga e drejta për t'u zgjedhur në organet drejtuese.

Neni 10

Të drejtat dhe detyrat e anëtarëve të tjerë

Anëtarët e jashtëm e ata të nderit kanë të drejtë të marrin pjesë në mbledhjet e Asamblesë e në gjithë aktivitetet e Akademisë. Me pëlqimin e tyre, ata aktivizohen dhe kontribuojnë në plotësimin e detyrave të Akademisë e të anëtarëve të saj të parashikuara në nenet 5, 9 të këtij ligji.

Kreu III

Organet ekzekutive

Neni 11

Kryesia

1. Kryesia është organ ekzekutiv i Akademisë.
2. Kryesia përbëhet nga Kryetari, nënkryetari, sekretari, drejtuesit e seksioneve.
3. Kryesia zgjidhet nga radhët e Asamblesë çdo 4 vjet, përveç sekretarit të Akademisë që zgjidhet çdo 5 vjet; të gjithë me të drejtë rizgjedhjeje deri në dy mandate.

Neni 12

Detyrat dhe kompetencat e Kryesisë

1. Organizon e drejton Akademinë në bazë e në zbatim të ligjit, statutit e vendimeve të Asamblesë;
2. Ndjek dhe organizon punën e seksioneve, komisioneve, si dhe të njëjësive të ngritura pranë Akademisë;
3. Organizon e drejton punën e administratës së Akademisë, përfshirë edhe entin botues, në bazë të "Rregullores së brendshme";
4. Përgatit projektprogramin e projektbuxhetin;
5. Përgatit mbledhjet e Asamblesë;
6. Përgatit raportin vjetor.

Për kryerjen e detyrave të saj Kryesia nxjerr vendime të brendshme. Vendimet e brendshme merren me shumicë të thjeshtë. Në rast barazimi, është përcaktuese vota e Kryetarit.

Kryesia drejtohet nga Kryetari i Akademisë.

Neni 13

Kryetari

1. Drejton e organizon punën e veprimtarinë e Akademisë e të Kryesisë;
2. Përfaqëson Akademinë në marrëdhënie me të tretët dhe nënshkruan në emër të saj;
3. Raporton në Asamble për aktivitetin e përgjithshëm e në Kryesi për aktivitetin semestral;
4. Drejton mbledhjet e Asamblesë;
5. Nënshkruan vendimet e Kryesisë e të Asamblesë;
6. Zbaton detyrat e përcaktuara në Statut.

Në zbatimin e detyrave e kompetencave të tij, Kryetari nxjerr urdhra e udhëzime. Kryetari ushtron detyrën pas dekretimit të zgjedhjes nga Presidenti i Republikës, ose 45 ditë pas heshtjes presidenciale.

Kreu IV

Vlefshmëria, papajtueshmëritë dhe ndërprerja e mandateve

Neni 14

Vlefshmëria

1. Me zgjedhjen si anëtar i Asamblesë, personi fiton titullin "akademik", përkatësisht "akademik i asociuar".
2. Titujt "akademik" dhe "akademik i asociuar" janë tituj shkencorë, e si të tillë hiqen vetëm në rastet e parashikuara në këtë ligj a me vendim gjykate, dhe shoqërohen me një pagesë shtesë të përcaktuar me VKM.
3. Kur një anëtar i Asamblesë shkon me banim të përhershëm jashtë vendit, atëherë ai kalon në statusin "anëtar i jashtëm". Në rast rikthimi, rifiton statusin e mëparshëm.

Neni 15

Ndalesat dhe papajtueshmëria

1. Nuk mund të zgjidhen anëtarë të Asamblesë personat mbi 65 vjeç (60 vjeç si akademikë të asociuar).
2. Nuk mund të zgjidhen anëtarë personat që ushtrojnë funksionin e drejtuesit në institucionet kushtetuese a në partitë politike.
3. Nuk mund të zgjidhen anëtarë Kryesie personat që kanë detyra të larta drejtuese, shtetërore ose në partitë politike, sipas përcaktimeve në Statut.
4. Anëtarët e Kryesisë nuk mund të ushtrojnë funksion tjetër me kohë të plotë.

Neni 16

Ndërprerja e mandateve

1. Mandati i anëtarit të Akademisë ndërpritet për një nga shkaqet e mëposhtme:
 - a) Jep dorëheqjen;
 - b) Për komprometim të rëndë të figurës së akademikut, për shkelje të "Kodit të etikës së kërkimit shkencor" a për shkaqe të parashikuara në ligj me vendim të Asamblesë, të marrë me shumicë absolute.
 - c) Për arsye madhore natyrale personale.
2. Mandati i anëtarit të kryesisë ndërpritet për një nga shkaqet e mëposhtme:
 - a) Jep dorëheqjen,
 - b) Plotëson një nga shkaqet për heqjen e mandatit si anëtar,
 - c) Pranon të zgjidhet a emërohet në një funksion të papajtueshëm të parashikuar në nenin 15, pikat 3, 4.
 - d) Mbush moshën 75 vjeç,
 - e) Shkarkohet nga Asambleja me 2/3 e votave, për shkelje të rënda në ushtrimin e detyrës.

Në rastet a) dhe d) personi e ushtron detyrën deri në zëvendësim.
Në rastet e tjera Kryetari zëvendësohet përkohësisht nga nënkryetari, ndërsa anëtarët e tjerë nga një person i caktuar nga Kryesia.

Kreu V

Strukturat e njësitë ndihmuese

Neni 17

Seksionet

1. Me qëllim organizimin e punës e realizimin e funksioneve të saj, anëtarët e Asamblesë ndahen në seksione, sipas grupfushave kryesore.
2. Detyrat, përgjegjësitë, përbërja, mënyrat e drejtimit dhe funksionet e seksioneve përcaktohen në Statutin e Akademisë.
3. Seksionet mblidhen jo më pak se 4 herë në vit.

Neni 18

Komisionet

1. Pranë Akademisë ngrihen komisione të përhershme a komisione të posaçme.
2. Në përbërje të komisioneve ka si anëtarë, përveç akademikëve, edhe përfaqësues të institucioneve e qendrave të kërkimit shkencor dhe të arsimit të lartë.
3. Komisionet ngrihen sipas fushave. Emërtimi, lloji, objekti e detyrat e tyre caktohen në Statutin e Akademisë.
4. Komisionet e posaçme ngrihen nga Kryesia sipas përcaktimeve në Statut.

Neni 19

Njësitë e kërkim-studimit

1. Sipas nevojave, detyrave e problemeve në fushën e kërkimit, në përmbushje të rolit të saj, pranë Akademisë mund të ngrihen njësi të kërkim-studimit me aktivitet afatshkurtër e afatgjatë.
2. Këto njësi janë autonome në realizimin e detyrave të tyre, mbajnë marrëdhënie me Kryesinë e Kryetarit dhe raportojnë pranë tyre.
3. Sipas rëndësisë, problemeve e kohëgjatësisë, këto njësi ngrihen me akte të Asamblesë, Kryesisë a të Kryetarit për njësitë me afat deri në 2 vjet, dhe me vendim të Këshillit të Ministrave për njësitë e tjera.
4. Objekti i tyre, financimi, shtrirja, veprimtaria e përbërja përcaktohen në aktet përkatëse që dalin për ngritjen e tyre.

Neni 20

Akademia e të Rinjve

1. Për të inkurajuar drejtpërsëdrejti veprimtarinë kërkimore shkencore të kërkuesve të rinj dhe për vendosjen e një ure komunikimi e promovimi me ta, funksionon Akademia e të Rinjve, si organ këshillues e bashkëpunues pranë Akademisë. Akademia e të rinjve ka deri në 20 anëtarë, të zgjedhur nga radhët e kërkuesve të rinj me gradën "doktor". Mandati si anëtar është 4–7 vjet dhe ndërpritet në moshën 42 vjeç.
2. Në përbërjen e saj synohet përfaqësimi nga tërë fushat kryesore të dijes, kulturës e shkencës.
3. Anëtarët e Akademisë së të Rinjve përfshihen në komisionet e Akademisë, marrin pjesë në mbledhjet e seksioneve, si dhe një përfaqësi e tyre prej 3-4 vetash, marrin pjesë në mbledhjen vjetore të Asamblesë, ku miratohet raporti, plani vjetor e projektbuxheti.
4. Akademia e të Rinjve funksionon si një organizëm autonom në bazë të një statuti të miratuar prej saj dhe prej Kryetarit të Akademisë.

Kreu VI

Dispozita të fundit

Neni 21

Marrëdhëniet me institucionet shtetërore

1. Akademia ia përcjell raportin vjetor Këshillit të Ministrave e ministrisë përgjegjëse për Shkencën dhe Komisionit Parlamentar përkatës.
2. Në mbledhjen e saj vjetore për miratimin e programit marrin pjesë aktive, me ftesë të Kryesisë, përfaqësues të institucioneve kryesore të kërkimit, të Ministrisë e të Këshillit të Ministrave.

3. Akademia përfaqësohet me të drejta të barabarta në të gjitha organet në nivel kombëtar të parashikuara te ligji për shkencën nga persona të autorizuar prej saj.
4. Një herë në vit organizohet dialogu Akademi – Qeveri, sipas një marrëveshjeje dypalëshe.

Neni 22

Administrata

1. Kryesia e Akademisë, në ushtrimin e veprimtarisë së saj dhe për kryerjen e shërbimeve administrative, profesionale e teknike, mbështetet nga administrata e Akademisë. Nëpunësi më i lartë i administratës është kancelari.
2. Mënyra e pranimit në administratë dhe mënyra e funksionimit të saj përcaktohen në rregulloren e brendshme të miratuar nga Kryesia, bazuar në ligjet në fuqi.
3. Struktura, organika dhe niveli i pagave për administratën përcaktohen nga Asambleja me propozim të Kryesisë, në përputhje me kriteret dhe nivelet e përcaktuara në ligjin nr. 9584, datë 17.07.2006. Pagat për Kryesinë përcaktohen sipas lidhjes nr. 1 të po këtij ligji, ku pagat e Kryetarit, zëvendëskryetarit e anëtarëve të tjerë të Kryesisë njehsohen respektivisht me klasifikimet B, D, E, ndërsa në rast shpërblimi për funksionin, me shtesë page zbatohen kriteret e nenit 5 të ligjit 9584.

Neni 23

Financimi

1. Akademia është një institucion buxhetor.
2. Veprimtaria e saj financohet nga:
 - a. buxheti i shtetit;
 - b. shërbimet tekniko-shkencore që kryen për persona; juridikë e fizikë jashtë sistemit të saj;
 - c. aplikimet, projektet, dhuratat, subvencionet e sponsorizimet, të cilat përdoren në përputhje me aktet ligjore e nënligjore në fuqi.
3. Të ardhurat nga pikat b) e c) nuk zvogëlojnë buxhetin e përgjithshëm sipas pikës a) dhe ato përdoren sipas rregullores së brendshme përkatëse të Akademisë.
4. Projektbuxheti i radhës i dërgohet ministrisë përgjegjëse për shkencën dhe Komisionit Parlamentar përkatës. Në komisionet parlamentare Akademia ftohet ta mbrojë vetë projektbuxhetin e saj.

Neni 24

Statuti i Akademisë

Rregullat, procedurat dhe kriteret më të hollësishme për ushtrimin e kompetencave dhe për funksionimin e Akademisë e të organeve dhe strukturave të saj, në zbatim të këtij ligji e në plotësim të tij, përcaktohen në Statutin e Akademisë të miratuar sipas nenit 7, pika 6 të këtij ligji, si dhe në rregulloret e brendshme të dala në bazë të këtij Statuti. Deri në miratimin e Statutit të ri e të akteve të tjera nënligjore, zbatohen aktet në fuqi. Në rast mospajtimi të tyre me këtë ligj, zbatohet norma ligjore.

Neni 25

Akademia e të rinjve e ngritur me vendim nr. 14, datë 7 qershor 2017, i Kryesisë së ASH-së, do të vazhdojë të funksionojë deri në plotësimin e mandatit sipas këtij ligji. Anëtarësimet e reja do të bëhen pas miratimit të Statutit të ri e në bazë të tij.